

TANÍTÓK LAPJA

TANÜGYI ÉS GAZDASÁGI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 120 L, Félévre 60 L,

Negyedévre 30 L.

■■■■■ Egyes szám ára 4 Leu. ■■■■■

Felelős szerkesztő és kiadó:

GYERKES MIHÁLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Mihailu Ulteaz (Király-u.) 3.

Megjelenik két hetenként.

Hirdetések díja soronként 4 Leu.

Tanfolyamok után.

A kulturminiszter Ur figyelmébe.

A román nyelv, Románia földrajza, történelme és alkotmánytana mentől tökéletesebb elsajátítása végett, a nem román anyanyelvű tanítók számára való 6 hetes nyári tanfolyamok (cursusok) rendezését, még sok időn keresztül bizonyosra vehetjük, s így a második évi sorozat lezajlása után, a tanulságok birtokában, a jövő tervszerű elrendezése végett javaslattal szólunk hozzá ennek ügyéhez.

Kétségtelen, hogy az irodalmilag megállapított román beszédet Oltenia és Muntenia földrajzi kerületekben lehet leghelyesebben megtanulni; de ezt is csak úgy, mint más élőnyelvet, az iskolai tanulás mellett, az állandó beszédbeli gyakorlással.

Ha tehát, a minden irányból kialakult vélemény szerint, ezen két kerület van tanfolyamok céljára elsősorban kijelölve, vegyük számba ezeknél a lehetőségeket s az értékebbeket hasznosítsuk jövőre.

Oltenia és Muntenia éghajlata az erdélyi, bánági, máramarosi, bukovinai és beszarábiai kerületek éghajlata között július és augusztus hónapokban legalább is 10—15 fok nagyobb meleg eltérést mutat, amely 40—56 fokos meleget az északibb vidékeken lakó tanítók nem képesek huzamosabb időn keresztül viselni, még kevésbé ezen roppant melegben tanulni. Rendeztessenek tehát ezen nyári tanfolyamok Ó-Románia északi részein az erdős helyeken fekvő: Râmnic-Vulcea, Călimânești, Ploesti, Cămpulung, Sinaia stb. városi és fürdő helyeken, ahol általunk is elviselhető a nyári melegség.

Hogy egyes helyeken, mint pl. Călimâ-

năsti fürdőn a tanítók elhelyezésére nem lenne elegendő helyiség és berendezés: ezen is könnyen lehet segíteni, úgy, hogy csak egy osztályt (serie) helyeznének el az ilyen helyeken.

Az egyes csoportok elrendezését elvileg már most el kell dönteni: kezdők I. oszt.; haladók, II-ik oszt. és románul beszélők, III-ik oszt. hármas csoportjába való beosztással. A vármegyei tanfelügyelők az illető érdekelt tanítókkal együtt meg tudják állapítani, a tanítandó anyagnak közlése mellett, hogy ki, melyik csoportba mehet és a szerint osztja be már hazuról a tanfolyamra küldendőket. Ez esetben teljesen fölösleges, hogy egy-egy helységbe 150—200 tanító jöjjön össze, akikkel 2—3 csoportba való késői elrendezés után is eredménnyel dolgozni, a képtelenséggel határos.

Felnőtt emberekből 30—40 egyén egy-egy csoportba bőven elegendő. Ennek aztán minden ügyét-dolgát szépen el lehet rendezni a legkisebb erre való helységben, még fürdőhelyeken is meg lehet tanfolyamukat tartani.

A kezdők, haladók és románul beszélők csoportja számára egyaránt jelöltessék ki a tananyag, s azt a csoportok vezetésére kiküldött előadók: tanárok, tanítók, óránkénti tananyagbeosztással feldolgozva hozzák az egyes óráikra.

Ezek megállapítása végett hívjon össze a kulturminiszter egy: tanárok, tanfelügyelők és e tanfolyamokon már résztvevő tanítókból álló értekezletet (conferentiát), s ezzel állapítsa meg: a tanfolyamok jó elrendezését, beosztását, a tanítandó anyag mennyiségét és mikénti közlését; nemkülönben annak anyagi rendezését is; hogy így a szellemi rész biztosításával a gazdasági oldala is a tanfolyamoknak minden tekintetben kielégítő megoldást nyerjen és nyugodt megelégedést bizto-

sítson.

Tartózkodás nélkül meg kell mondjuk, hogy a múlt és jelen évben tanfolyamra küldött tanítók sorsáéhoz hasonlóan a továbbiakét kezelni nem lehet. Aki ebben tényező és jövőre is az elmúlthoz hasonlóan kíván eljárni, az határozottan az állam tekintélyén ejt csorbát, ezt tenni pedig sem kishivatalnoknak, sem magas rangú miniszteri tanácsosnak, vagy éppen magának a miniszternek sem állhat érdekében.

A jó elrendezés s ez alapon az igénylések kielégítése az intézményeknek tekintélyt, az érdekelteknek megnyugvást s ez alapon megelégedést kölcsönöz. A lehetetlen kapkodások, levegőbe való ígérések minden tekintélyt tönkretesznek s még a nyugodt megfontolással haladót és mindent az optimizmus teljességével kezelő egyént is bizalmatlanná és eredményt nem váróvá teszik, mert nem lát egy pontot, amely az idő, a pénz ellenében szellemi recompenciát, célbavett tudást hozna.

Az egyéni gyötrődés, a céltalan költekezés, az ígéreteknek be nem váltása az eddigi tanfolyamoknak a nem várt eredménye. Mi pedig mindnyájan érdekelt tanítók idők, pénzünk feláldozásával a román nyelvben való nagyobb jártasság elsajátítását várhatnók eredményül. Ezen eredménytelenségnek pedig a curzusoknak rendszertelenül, közelebbi cél kijelölése és kiviteli módozatai megállapítása nélküli tartása volt az egyedüli oka, minden hátránynak, kevés eredménynek a kuforrása, amely miatt vergődik a tanár, kinlódik a tanítvány, s a nyelvbéli tudás mégis a minimális.

Elrendezést, biztos irányt, határozottságot kérünk az illetékes főhatóságtól úgy a szellemi, mint az anyagiak terén, hogy a tanfolyamokért tett áldozathozatalok ne legyenek továbbra is érték nélkül elpazarolva.

Gyerkes Mihály.

Milyen legyen a „Tanítók Lapja” s miképpen tartsuk fenn?

A nyár folyamán volt alkalmam ezen kérdésről igen sok kartársunkkal megbeszélést folytatni, őszinte szót váltani. A véleményeket, kívánságokat, tanácsadásokat ideiktatom, hátha a sokféle felfogásból kiala-

kulna, ha egyéb nem is egyelőre, bár egy hasznos tanulság, irányszempont.

A legtöbb tanítónak meggyőződése, hogy a csatolt területeken magyar nyelvű iskoláknál működő tanítóknak egy lapnál többet fenntartania ma lehetetlen, részben kevés létszámunk miatt, legfőbbképpen azonban a közös áldozattól való félreállítások miatt. Az itt élő magyar tanítóikar $\frac{2}{3}$ része ma csak követelni tudna, ha volna, aki meghallgassa egyenkénti erőltetett szavát, ezen lelki meg nem nyilvánulás következtében aztán panaszol, keserves jajjal zengi gyötrőleit, szevedéseit, még azoknak is, akik nem csak, hogy nem segítnek sorsán, de örülnek romlásán, tekintélyének nap-nap után való csorbulásán. Teljesülve látják a Kollonics-féle ismeretes mondást: először koldussá azután rabszolgává ezt a néptöredéket, a tanítókat. A másik kisebb rész akarna, de szédaraboltága, a naponkénti reáhatás, buzdítás hiánya, a sok visszavonás látása és hallása miatt, elkedvetlenedve áll félre mindentől: actiótól, áldozattal egyaránt. A tömeghatások, fellelkesítő magyarázások azonban ébresztőleg befolyásolják, s mindent ígér és tesz, míg el nem alszik a szalma-láng felbuzdulás. S nagyon kevesen maradnak, akik aggódó lélekkel, fájdalmas érzéssel szemlélik, mint pusztul, mint romlik nap-nap után a tanítóikar helyzete anyagilag, társadalmilag és hivatalilag egyaránt; mint lesznek urrá felette a hivatlanok, előre tolatkodók, önmaguknak minden áron helyzetetet teremtők.

A tanítóikar változatos nyomorúságait, szenvedéseit e kar tagjai mindannyian érezzük, s hogy ezen adott helyzetünkön enyhítsünk, az összefogás összetartás erejével segítsünk, egy része olyan lapot kíván, amely hetenként jelenjék meg és politikai iránya legyen, tehát tanügypolitikával foglalkozzék, mint egykor a „Nemzeti Iskola” tette. Ha ez önállóan nem volna megvalósítható csatlakozzunk valamelyik más laphoz mellékletképen.

A második csoport véleménye: a tanítóikarnak politizálni még az oktatásügy mezőjén sem lehet, céltalan és veszélyes dolog. Legyen a tanítók sajtóorgánuma tisztán nevelési és oktatási szaklap, közöljön pedagógiai és didaktikai cikkeket, több haszonnal dolgozik, mintha a tanítók helyzetével foglalkozik, az állami és felekezeti tanítók sérelmeit hozza és azok orvoslására tesz javaslatot, vagy éppen felszólalást.

A harmadik tábornak: magasabb irodalmi nivó kell; írói gárdát kell szervezni, amelyik hetenként minden tekintetben értékes lapot nyújtson s egybefűzze az állami magyar iskolák tanítóit a magyar felekezeti iskolák tanítóival, azok előjáróival.

A negyedik része: a tanítóikar egyetlen lapjának elsősorban a tanítói existenciák mentését, biztosítását és összes ezirányú érdekei felett való örködést teszi legfőbb feladatául; s ebben a tekintetben ne legyen különbség felekezeti és állami tanító között, mert mindnyájan tanítók és egyek vagyunk, csak a fejünk felett uszó hangzatos politika igyekszik őket ütni a tanítók közé, egymás ellen tüzelni, hogy ennek hasznát, mint harmadik, ő szedhesse le. A napi tanügyi ese-

ményekkel, pedagógiai és didaktikai dolgokkal foglalkozni nélkülözhetetlenül szükséges, de sem a tanügyi politika, sem a nevelés-oktatás új elveinek vitatása ma nem elsőrendű szükséglet egy kis terjedelmű tanügyi lap hasábjain.

Hogy ezen sokféle elvi kívánásból melyik csoport kerülne ki győztesen, csak az anyagiakkal való összekapcsolódás után szerezhethetünk némi tájékozódást, mikor azt kérdezzük kié legyen a „Tanítók Lapja”? Ki fedezze a költségeket, ki adja ki? Ez a pont az, melyre még a legnagyobb optimizmussal sem tudnak az emberek választ adni. Mert a kívánások ezer variációban tündökölnék, de a valósításnál az ideáloknak a realiak képezik nélkülözhetetlen eszközét. S minden ezen mulik, csak ezen az egyen.

Nincsen a tanítóikarnak senkije, aki azt az egy szivességet megtegye, hogy részére a „Tanítók Lapját” hozzájárulása nélkül kiadná annak pénzügyi oldalát fedezze. Önmagának kell, kellene azt, saját erejéből fenntartsa. Ez a bántó, ettől menekül a legszegebb tanító, állami és felekezeti egyaránt; s mondhatjuk ezért csupán ezért nem jó ma a „Tanítók Lapja” a tanítók $\frac{2}{3}$ többségének.

A kívánások nagyok, az áldozatok minimálisak. Pedig ma nem létezik olyan kis falu, hogy ott egy előadást, egy szavaló délutánt össze ne lehetne olcsó beléptidij mellett hozni, amelynek jövedelme már könnyű szerrel fedezné a „T. L.”-ra való előfizetést, csak akarni kellene. De igen sokan félnek attól is, hogy a lap jelenlegi szerkesztője és ideiglenesen kényszerült kiadója, meg talál gazdagodni; magának ebből külön kényelmi jövedelmet fog biztosítani; pedig, ha látnák, hogy havi fizetésének is jó hányadát a lap kiadására áldozza, csak azt mondaná mindenki, hogy ilyet már senki érdekéért meg nem tenne; intézze, végezze mindenki a maga dolgát tetszése szerint. Kétségkívül ez a legjobb tanács, legjobb választás, de ha mindenki abbahagyja közös dolgaink, együttes érdekeink munkálását, alábbvaló sorra kerülünk a falu bakterjénél.

Épen azért, mert látom, hogy a tanítók sajtóorgánámának megteremtésével, fenntartásával a tanítók legtöbbje csak igényeket támaszt; általa is elérhetetlennek és kivihetetlennek elismertethető magas röptű, elméleti feltevéseket állít előtérbe, csupán a látzatért, de az anyagi megalapozás és fenntartás tekintetében egy helyét megálló szava, az előfizetések fenntartásán kívül senkinek nincsen: minden elvi kifogással, anyagi nehézséggel számot vetve, a lapot szerkesztjük, kiadjuk mindaddig, amíg a tanítók olyan közös szövet tudnak teremteni, amelyik annak éltetését, virágoztatását biztosítani tudja. A hányan leszünk fenntartói, annyian tartjuk fenn és anyagi erőnkhez mérten jelentjük meg; de a kifogásolók, a félrehúzódk, a fővényesség a féreállók gyarlóságaiért a tanítók közérdekét szolgáló organumot ejlesni nem engedjük.

Mikor a tanítói nyomorúságok, szenvedések toronymagasságu hullámokban csapnak fel a társadalom bevehetetlen könyörtelen kapura; mikor a napi éhséggel küzdelmet vivő tanító, gyermekeivel megy az er-

dőbe és hátukon hordanak a kenyér nélküli krupli ebéd megfőzéséhez fát, s ezen közben a mezőn dolgozó jó falusiak végig nevetik az ők kántor-tanítójuk égbekiáltó nyomorát: akkor ugyhiszem felesleges itt sokáig keresni a lap programját, irányát, irodalmi nivóját, hanem találni kell módot arra, hogy bármilyen nyomtatott papirosan feltárjuk a tanítóikar eddig még hirtől sem ismert szenvedéseit; existenciális helyzetének teljes bizonytalanságát, sorvasztó és elpusztító gyötrelmeit.

Egyetlen indítás a tanítóság közös javai érdekében; egyetlen zászlóbontás magyar nyelvű oktatásügyünk kiépítése tekintetében el nem hangzik a tanítóikarunk bátortalan ajkairól, sőt, amit tett az udvarhelymegyei tanítók összessége, fejét homokba rejtő strucként fogadta és folytatta tovább az érdekelt állami és felekezeti tanítóikar egyaránt. A tanítóknak a testületi élet iránti érzéke össze van törve: az ifju nemzedék fegyelmezetlenségre való hajlandóságával idő előtt tul megy azon, s más uton akar egyéni érvényesülést; az idősebb tanítóikar belefáradva az élet és az utóbbi évek nehéz küzdelmeibe, az előttünk álló jövő nehéz megpróbáltatásaiba: éveit számlálja nyugdíja felé, s minden vágyakozása az elrendezett félreállítás; s nagyon kevés hányad az amely minden nehézséggel küzd, szembeszáll, csakhogy magának és sorsos társainak az adott viszonyok között is élhetést teremtsen, a népoktatást minden eszközzel építse.

Bármilyen nehéz a mai működés, bármennyi gáncs éri a ma dolgozni akaró embereket: a munka elől nem meghátrálni, a nehézségek miatt nem elkedvetlenedni, szolgálati éveink sokasodásával nem ellankadni, de ellenkezőleg, nyugodt megfontolással, célkitűzés alapján teljes szorgalommal; jogaink ismerésével azoknak feltétlen érvényesítésével; kötelességeink mentől szebb és sikeresebb teljesítésének hangoztatásával megyünk előre a nagy munkában.

A jó tanács megtalálja a maga útját közérdekű ügyeink építéséhez, a lélekből fakadó támogatási törekvés nem keres kétszer hétszer, hetvenhétszer kibúvót, de tud azonnal érvényesülni. Tehát nem elvek, sok és végéremehetetlen magyarázások, hanem emberek jóakarattal és áldozatkészséggel kellenek tanítói közügyünk felépítéséhez, így könnyen és hamar létrejön minden dolgunk. Ebben dolgozom a *szükség szerint* lapunk hasábjain. Kartársaim ezt tegyétek Ti is mindnyájan egyetértéssel, egyetakarással. Így tudunk teremteni, javunkra alkotni, másképen a kész is szétfoszlik kezeink közül, s rálépünk a megsemmisülés útjára. Pedig emberi hivatásunk az élet, s pályánk legtöbb ragyogó elve: az életre vezető élhetős mutatása, kijelölése. Ez vezéreljen tetteinkben! Csoportosuljatok a „Tanítók Lapja” körül!

Gyerkos Mihály,
fel. szerk.

TANÍTÓEGYESÜLETI ÉLET.

Hivatalos tanítóértekezlet. A kulturminiszterium kolozsvári államtitkárság 17.777—1922. sz. a. elrendelte, hogy mindenik vármegye állami és községi tanítói, ovónői és tanítóképzői tanárai szeptember hó 10- és 11-én, a vármegyei székhelyeken hivatalos értekezletet tartsanak. A székhelyen kívül lakó tanerők a gyűlés napjaira 100—100 L. napi és fuvardíjat kapnak. Az értekezleten való megjelenés kötelező, az indokolatlanul elmaradó tanító fizetését a hatósága beszünteti.

Ezen hivatalos értekezleten a tanfelügyelő elnökök és a 10 pontból álló tárgysorozatot jórészen a népoktatási alaptörvény anyaggyűjtése és ezirányú javaslatok teszik, nevezetesen az óvodai, a mindennapi, az ismétlő vagyis felsőbb népoktatás; a tanítóképzés; tanfelügyelet stb. újjászervezése és egységesítése.

A rendkívül nagy fontosságú és részletes tanulmányt igénylő munkálatot a lőhatóság elég későn adta ki, nehéz lesz a nagy anyaggal megbirkózni, de szívesen foglalkozik vele a tanítóikar, mert eminens érdeke fűződik hozzá, hogy a népoktatás jó alaptörvénnyel biztosíttassék. Ezen értekezleteket a tanfelügyelők hívják össze.

Erdélyrészi tanítóegyesület kongresszusa. Az Erdély és Bánság területén működő tanítóegyesületek szövetsége »Az Erdélyrészi Általános Tanító-egyesület« aug. hó 6—8-án Kolozsváron tartotta évi kongresszusát. A tárgysorozat főbb pontjait az évi jelentések; továbbá a Tanítók Bankja, a Tanítók házai és a tanítói nyugdíj rendezése ügyei képezték. E kongresszus tárgyalta az udvarhelymegyei tanítók felterjesztését az alapszabályainak olyképen való módosítására, hogy: a magyar nyelven tárgyaló tanítóegyesületek összesége is, mint alosztály az általános egyesületben helyet foglalhasson. Mint értesülünk ezen kérdést a kongresszus a kollegialitás jóindulatú megértésével kezelte, a tett javaslatokat elfogadta és az általános tanítóegyesület egyik alelnökéül: Gyerkes Mihály udvarhelyvármegyei tanítóegyesületi elnököt megválasztotta, s további tisztviselői helyeket is biztosított a magyar nyelvű iskolák tanítói képviselői számára.

Tudjuk, látjuk, hogy amiképen a múltban csak az egységes Országos Tanítószövetség tudott kézzelfogható eredményeket a tanítóikar javára, vallásfelekezeti és nemzetiségre való tekintet nélkül, elérni: úgy a jelenben és jövőben is csak az itt működő össztanítóság együttes fellépése, tömörült működése tud az oly sok megoldatlan tanítói és tanügyi érdekek javára, eredménnyel fellépni. A vármegyei, vagy egyes felekezetenkénti, avagy más tagozódás szerint szétvált akarás, kérvényezés, alig több a szellő fuvalmánál, amelyre senki nem reagál, szavának semmi eredménye soha nem lesz.

Üdvözöljük a kongresszust e megértő határozattal, s kérjük annak vezetőségét, hogy amiképen a maga idejében a magyar tanítók az összes tanítók érdekében egyenlő előnyök megnyeréséért dolgoztak, úgy most az államalakulás folytán, vezetői szerephez jutott román tanítóikar is, hasonló elvek alapján járjon el, hogy ne panasza, de mindig köszönettel tartozó elismerésre nyíljon ajka Erdély, Bánság és a többi csatolt részek mindenik magyar nyelvű iskolai tanítójának most és jövőben egyaránt.

Szilágy—Szolnok—Doboka—Beszterce vármegyék felekezeti tanítói augusztus hó folyamán gyűlést tartottak. Nehéz helyzetüket feltárva, kérvénnyel fordultak a magyar egyházak főhatóságaihoz, ahonnan biztatást nyertek, hogy, amint tehetik azonnal segíteni fognak a tanítóikar kibeszélhetetlen nyomorán. Bővebb tudósításunk nincsen a tanítói gyűlésről, mert 3 vármegye felekezeti tanítói között senki nem vette a fáradságot, hogy pár sorból álló tudósítást küldjön a Tanítók Lapjára. Mindenesetre jellemző ránk tanítóokra a többi észrevételezni való között ez is.

TANÁCSADÓ.

Fiatal tanító, tanítónő. Akár van állása, akár nincsen, ha ez utóbbi esetben arra reflektál, egy ut van a jövő elhelyezkedésünk biztosítására: a román nyelvnek lehető legtökéletesebben való megtanulása. Mondanunk sem kell, hogy nem a nép nyelvének, hanem az irodalmi nyelvnek elsajátítását értjük. Ezt pedig az Oltenia és Muntenia s Moldova területén levő tanító-, tanítónőképzőiskolák oktatások révén nyerhetjük meg legkönnyebben. Mert — kétségen kívül áll, hogy akik ezen képzőkkel kapcsolatosan történt, román nyelv tanulási igazolványukat be tudják mutatni, s főképen a beszédbeli és írásbeli készségüket bármilyen viszonylatban gyakorlatilag be is tudják igazolni: az állások betöltésénél azok fog lenni az előny és az elsőség. Hogy bizonyos készséget és nyelvbéli jártasságot még az idősebb tanítóknak is el kell sajátítani: igazolják a román nyelv tanulási nyári tanfolyamok. Aki a román nyelvet nem bírja szóban és írásban, legalább kis mértékben: az előtt már nem sok jövő áll, sőt még a jelenlegi állásának betöltéséhez is nélkülözhetetlenül szükséges. Azért tanácsoljuk, ne halasszák a román nyelv megtanulását, hanem ha állásban vannak: kérjenek iskolafenntartójuktól egy évi szabadságot; igaz, hogy ezen idő alatt fizetésüknek csak 30% hoz van igényük, mert 70% ot levonhat a fenntartó a helyettes részére; ha nincsepek állásban, kérjék kinevezésüket az államhoz, vagy esetleg felekezethez való megválasztásukat, de úgy, hogy az állás elnyerése esetén adjanak is szabadságot egy évre, a román nyelv megtanulása végett. Egy román nyelvű kérést tanfelügyelőjük útján adjanak be a kulturminiszteriumhoz Bukarest, s kérjék államköltségen román nyelv megtanulása végett, a fent említett területen levő tanítóképzők valamelyikéhez való felvé-

teltüket, mint hallgató tanulóknak. Ha ide felvételt nyerhettek és szabadságolásuk szabályszerűen irásbelileg el van intézve: legyenek rajta teljes szorgalommal, hogy azon egy év alatt mentől többet sajátítsanak el, úgy az élőbeszédbe, mint az írásbeli (nyelvtani) tudnivalókból. Ne tekintsék azt, hogy az ottani szokások, étkezésbeli ellátások nem azonosok az erdélyi viszonylatokkal, elvégre nem uri módon való élni törekcszenek ezen idő alatt, hanem jövőjük biztosításának alapkövetékét akarják birtokukba megszerezni. Aki dolgozni szeret és akar, ezen csüng lelkeknek minden gondolatja s nem az igényléseken. Nem elcsüggedni és töprengeni, hanem dolgozni és minden viszonylatban feltalálni magunkat: ez az élet s az élni legfőbb segítő eszköze. Igyekezzenek ezt mielőbb kezükbe megszerezni.

HIREK.

Felekezeti tanítók figyelmébe! (Udvarhely-megye tanfelügyelőjének közlése.) Minthogy a kisebbségekhez tartozó hífelekezeti el. isk. tanítók, tanítónők (óvónők) nem tudják tanítani eredményesen és hatással a román nyelv, irodalom, hazai földrajz, történelmet és alkotmánytant, ha nem ismerik ezen tárgyak anyagát kellő mértékben, a közokt. miniszterium cluj államtitkársága a f. é. febr. hó 25-én 34.000—922. sz. a. kelt rendeletével az 1868. évi XXXVIII. t.-c. alapján elrendelte, hogy Odorheiu vm. területén levő összes felekezeti tanítók oklevél érvényesítő (kiegészítő) vizsgát tegyenek az 1922. évi szept. hó folyamán Odorheiu városban megjelenő vizsgáztató bizottság előtt. Ezen bizottság előtt csak azok vizsgázhatnak, kik oklevelüket 1919. jun. hó végéig szerezték. A vizsgadíj személynként 50 L., mely a vizsga napján előre lefizetendő. A vizsga tárgyai: románnyelv (nyelvtan) és irodalom, hazai földrajz, történelem és alkotmánytan. A vizsgabizottság elnöke: Dr. Szócs Géza áll. főgimn. igazgató, Georgeni (Gyergyószentmiklós). Ezen oklevél érvényesítő (kiegészítő) vizsgát kötelező mindazon felekezeti, állami községi és magániskolai tanítókra nézve, kik ezen vizsgálatot még nem tették le. Végső határidőül 1922. szept. hó 30-a tüzetett ki a miniszterium részéről. Ezen időpont után tanítói állást csak érvényesített és honosított, vagy Romániában szerzett oklevéllel bíró tanító foglalhat el. Vizsgára jelentkezhetnek állás nélküli tanítók is, oklevelük érvényesítése céljából. A vizsgára való jelentkezés f. é. aug. hó 15-ig az odorheiu kir. tanfelügyelőségénél megteendő. Azon tanítók, kik oklevelüket 1918. évi dec. 1-e után külföldön szerezték, fenti vizsgára nem állhatnak, hanem valamely áll. tanító-képzőben pótképesítőt kell tenniük (nostrificalás); ennek módzatai külön hirdetményben lesznek közölve.

Az esküre jelentkezett tisztviselők bizottságának közlése, az esküre és állás elnyerésére jelentkezett tanítókhöz. A román kormány kezdettől

fogva a teljes és tömeges visszavétellel szemben az egyéni visszavétel álláspontját hirdette. Ez így volt az erdélyi kormány, az Averescu kormány és a mostani liberális kormány alatt egyaránt. A tisztviselők deputációja előtt az egyéni visszavétel formájaként a pályázatot jelölték meg a miniszterek. Ez a multba lehetetlen volt, mert nem igen jelentek meg pályázatok. Ma már a tanítókra és a tanárookra nézve a helyzet valamennyire megváltozott, de a megoldásnál fog kiderülni a kormány jó, vagy rosszindulata. A Buletinul Oficial 1922. VIII. 15-iki számában háromféle tanítói állásra jelentek meg pályázatok: a) régi iskolákra, b) új iskolákra és c) magyar tannyelvű iskolákra. A csatolt területek összes vármegyéiben 1934 tanítói állásra hirdettek pályázatot. Ebből 1266 régi iskolához, 611 új iskolához és 57 magyar tannyelvű állami iskolához szükséges. Azok, akik a román nyelvet annyira bírják, hogy azonnal képesek volnának az elemi iskolában tanítani, az adott viszonyok között talán találnak elhelyezkedést. A megyebeli tanfelügyelőségénél járjanak el, vagy levélben szerezzenek megfelelő információt. Remélhetőleg a kormány most becsületes akarattal támogatni fogja az esküre jelentkezett tanítók visszavételét. Magyar tannyelvű iskolák a következő községekben vannak: Vajdakamarás, Unoka (kántor), M.-szentkirály, Csókfalva, Mezőbánd, Görgényüvegcsür, Nyáradmagyaros, Erdőszentgyörgy, Egeres, Diósd, Göröcsön, Menyő, Magyardellő, Felvinc, Sárpatok, Kiskapus, Kóbor, Olthévíz, Brulya, Homoród, Dálya, Korond, Oklánd, Székelyderzs, Apáca, Bácsfalva, Brassó, Pürkerrec, Hosszufalu, Zajzon, Élesd, Ant, Brátka, Séplak, Mihályfalva, Árpád, Nagykálota, Lovr, Valkány, Klopodia, Bánlak, Bunyaszekszárd. E községeket azért közöljük, hogy az érdekelt tanítók a közelben azonnal intézkedhessenek. A román nyelvű régi és új iskolák az összes megyékben vannak s így minden vármegyében lehet tájékozódni az érdekelt egyéneknek. A tanfelügyelő urakhoz is van egy pár szavunk. A jellemet a paedagogia nagyra szokta értékelni. Most a gyakorlatban mutatták meg a tanfelügyelők, hogy előtűnt a jellem mindig érték, még akkor is, ha magyar jellemről van szó. Mi nem kívánjuk a szembeállításokat. Az élet kegyetlen valósága megmutatta, hogy a jóhiszemű bizakodást a politika nem méltányolja, de legyünk már egyszer emberek; egymást megbecsülni és szeretni tudó emberek. A multban is jóbarátok voltunk, legyünk már a jövőre nézve is jóbarátok. A kolozsvári vezérigazgatóság lelkes munkásaihoz is van egy pár szavunk: A háboru történelmi jelentőségű változásokat eredményezett. A területi változások azonban kapcsolatban vannak azzal a humanus gondolattal, hogy a kisebbségek sem feltétlenül kiirtandók, hanem kisebbségi jogaikban támogatandók. Ha pedig a szokásos frázist vesszük, akkor bizonyítsa be a vezértitkárság, hogy egyenlő jóindulattal kezeli az esküre jelentkezett tanítókat. Szabaduljon meg attól a gondolattól, hogy bűnös emberekkel áll szemben. Még a büntetendő cselekmények is elévülnek. A lélek utjain a megtorlás a legnagyobb kegyetlenség. A békekészítések ezért

szokták a kegyelmi formulákat használni. A magyar nyelvű középiskolák közül a gyergyószentmiklósi, temesvári, máramarosszigeti és nagyszalontai keresnek tanárokat román, francia, német nyelvekre, továbbá természetrajz, vegytan, fizika, történet, földrajz és tornára. A székelyudvarhelyi polg. leányiskolánál történelem, földrajz; a sepsiszentgyörgyi polg. leányiskolánál mennyiségtan, természettan; a kézdívásárhelyi polg. iskolánál román, francia, rajz, torna; az aradi polg. leányiskolánál románnyelv és a szatmári polg. iskolánál román és francianyelvre van pályázat hirdetve. Nem vagyunk eléggé tájékozottak a tanügyi helyi érdekekben és azért az érdekeltek igyekezzenek utána járni a hirdetett állásoknak. Nekilendüléssel minden követ meg kell mozgatni az állásokért. *Dr. T. Gy.*

Nyugtázom. Elismeréssel, köszönettel vettem a cämpulungi tanfolyamon résztvevő, magyarnyelvű iskolánál működő tanítóknak a *Tanítók Lapja* fenntartási költségeire gyűjtött 300 L. adományát; a ploesti és a craiovai tanfolyamon résztvevőknek pedig előfizetők gyűjtését. Megkerestem a többi tanfolyamokon együtt levő kartársakat is a lap támogatása érdekében, de egy árva hangot nem hallottam viszhangképen. Valószínűleg úgy fogják fel, mint sokan a fősvények, hogy a *Tanítók Lapja* nem is jó, meg drága is, de azért szívesen elsétálnak a 3-ik faluba, csak hogy ott elolvassák, abból tájékozódást szerezzenek. Ujból köszönet, hála a támogatóknak, nem engemet segítenek, de közügyünket mozditják elő. Ez pedig mindenkinek egyenlően kötelessége kollene legyen: tanítóknak, tanítónőknek, államiaknak és nem államiaknak, ifjaknak és idősebbeknek egyaránt, mert mindannyiunk érdekszolgálatában áll a *Tanítók Lapja*.

Lapunk szerkesztője hat heti távollét után a craiovai tanfolyamról állomáshelyére hazajött. Így mindennemű megkeresések „*Tanítók Lapja szerkesztője*” címre Odorheiu—Székelyudvarhelyre küldendők. Szívélyes üdvözlettel köszöntjük Kartársainkat az új iskolai év kezdetén. Támogatást, figyelmet kérünk lapunk számára minden irányból. *Szerk.*

Szabadságot kérnek s keresetre mennek. A felekezeti tanítók nyomora, a kibeszélhetetlen szenvedés, a nagy családú felekezeti tanítókat arra készítette, hogy szeptember hó 1-től kezdődőleg félévi s annak lejártával tovább megújítandó szabadságot kérjenek az illetékes hatóságaiktól, hogy kenyérkereső foglalkozást szerezzenek s családjaikat megmentésük az éhenhalástól s a közeledő téli időben a megfagyástól. Keserves életről, szenvedésteljes megpróbáltatásról hallottunk, de amely kálváriát ma jár a felekezeti tanítóikar egy része: ehez fogható, elviselhetetlen sorsot még a legmerészebb roszakaratu fantazia sem tudott volna szülni. Adjanak szabadságot ezeknek a földönfutó koldussá tett tanítóknak, hogy mehessenek valamerre kenyér és ruházat szerzés végett dolgozni s ne dolgoztassák őket továbbra is az egyházak javára ingyen; állítsák a tanítás munkájába helyetteseikül azokat, akik a rendes congruás fizetés mellett még képét is kapnak, vagyis a békebeli fizetést is huzzák s a háborus ke-

pérről sem mondtak le és így nem egy helyen száz-ezer leut is meghaladó jövedelmet tesznek évenként zsebre; a miniszter ugyanis megengedte, hogy, ahol szükség az elemi iskolákban papok is taníthatnak, tehát semmi nehézség nem áll utjában szabadságolásuknak és megfelelő helyettesítésüknek.

Hatvanöt leu a fizetése. Ki gondolná, ki merné feltételezni, hogy husz éven felüli szolgálattal bíró tanítónak, ha mindjárt felekezeti tanító is, ma 1922 évben, a háboru előtti, tehát a nagy értékű pénz idejéből való 65 leu legyen a havi fizetése és ezen kívül a le és feljáró ut s a főtisztelendő ur dorgatoriuma, hogy: »nem szégyenlik magukat a tanítók, annyira pazarló és költsékes életet folytatni, hogy nem jönnek ki a fizetéseikből, hanem beperelik az egyházat, a meg nem érdemelt és csak a kormányzótanács által megállapított, de az egyházi főtanács által el nem fogadott tanítói fizetésekért?« Most pedig mi kérdezzük a szatmári és más sötét világban bandukoló felekezeti iskola fenntartó és ujonnan is szervező nagy mesterektől: »Nem szégyenlik magukat, mikor egy rövid kérvénynek lefordításáért egész havi fizetését oda kell adja a saját céljaikra fenntartott iskolájuk tanítója, hogy ők ugyanakkor 65,000—100,000 leu évi fizetést, azaz állásukkal járó jövedelmet zsebrevágnak s ennek ellenében vasárnap egyet predikálnak s aztán egész héten át sétálnak, vagy üzérkednek, valakinek szemére lobbantani, hogy miért nem él meg 7—800 leu évi fizetésből s miért perli az egyházat.« Aggódnak, hogy mi lesz a hivatással, ha tanítóknak az elmaradt 3—4 évi új előírás szerinti hátrálékaikat mind meg kell az eklézsiának fizetnie. Megmondjuk: vallják be mindenhol mennyi kongruát kapnak, vegyék számba a helyi járandóságok minden legkisebb értékét s aztán adjanak abból egy ember számára megélhetést, a többit fordítsák a hátukon tűzifát hordó tanítók díjazására; akiknek fizetésük hátrálékai felhajítását, minden kigondolható felebbezési, perujtási, hatóságnál való másnemű akadémikusokkal, csak huzzák-halasztják, tovább és tovább tolják. A tavaly eltiltották a felekezeti tanítókat az oklevél nostrifikáló vizsgára való állástól, most meg okképen állítják velök szemben, hogy miért nem vizsgáztak; s minden ebből származó hátránynak ők az okai, de sőt ez alapon is igyekeznek fizetéseikből őket kiütni. Ezért kell nekünk a felekezeti iskola, hogy az örökös panaszok kuforrása és egy nagy tábor tanítóikar gyötrelmes életének fészke legyen. Hiába az emberek emberek maradnak, önzéssel, hibákkal megvakva, mindvégig, kár tehát az erőszakoskodásig menni sok dologban.

Petőfi-ünnep július 30—31-én. Halhatatlan költőnk születésének 100-ik évfordulója alkalmával, a a fehéregyházi csatamezőn, ahol Bem—Lüders tábornok által 1849. július hó 31-én vívott csatában Bem hadsegéde, a magyar nép lantosa: Petőfi Sándor elesett, az Erdélyi Irodalmi Társaság rendezése alatt, az erdélyi magyarság a csatlakozott szászok és románok jelenlétében kegyeletos, emlékünnepelet rendezett. A magas szárnyalású beszédek, szavaltatok, énekszámok,

ünnepi felvonulások a hódolat legmagasabb mértékének elragadó kifejezői voltak. Benedek Elek felolvasása minden népiskolai olvasókönyvnek elsőrendű olvasmánya lehet örökidőkön át. Az itthon levők jelenlétükkel, a távollevők, mint a tanfolyamokra Ó-Romániába hívott tanítók is sürgönyileg fejezték ki hódolatukat a nagy lélek magasztos ünnepélye alkalmával.

Ki fogja fenntartani az iskolákat? Az alkotmány reform most van készülóban; az ősz folyamán összeülő országgyűlés törvényhozó munkálatának egyik főrészt képezi az ország új alkotmányának, alaptörvényeinek lefektetése. Hogy az új törvények, az iskolák elrendezése, fenntartása a tanítók ellátása és jövőben való kilátásai tekintetében mit fognak hozni, a mai napokon senki sem tudhatja. Ezen alaptörvények életbelépte előtt változásokra, tanügyi újításokra, maradandó jelleggel kilátás egyáltalában nem lehet. Tehát sem a nyugdíj-ügy rendezése; sem a felekezeti tanítók államsegély ügyének eldöntése, ez előtt nem sok kilátással várható.

Magyar Szövetség nagygyűlése. Augusztus hó 6-án tartotta meg alapszabályokat tárgyaló gyűlését az erdélyi magyarság képviselésére szervezett szövetség. Az alapszabályok tárgyalása rendén kifejezést nyert, hogy a Szövetség a romániai magyarság minden irányu igényeinek képviselője kell legyen, s így a politikai képviselőt is feladatául vette. Megalakították a Magyar Nemzeti Párt országos szervezetét s így most, a már egy éve fennálló Magyar Néppárttal együtt, két politikai pártja van a magyarságnak. Paál Árpád dr. nagyszabású beszéde után határozati javaslatot nyújtott be, melynek egyik sarkalatos pontja, hogy a kívánások ellenében felajánlja a M. Sz. államképző munkáját az alkotmány előkészítésében. Ennél egészségesebb és javunkat szolgáló gondolat alig hangozhatott volna el. Vajha sikerrel, s az összmagyarság javára és előmenetelére lehetne az új alapon, alapszabályokon munkára induló Magyar Szövetség működése, vajha a reáváró kulturakciót fel tudná venni és sikerre vinni a Paál Á. által javasolt alapon.

A kis gyermek első könyve. Ez a címe annak az *abc*-és könyvnek, amelyet a *hangoztató* módszer alapján Dr. Szentpéteryne Haller Zsuzsanna ó-tordai áll. el. isk. tanítónő szerkesztett. Szerző a könyvét hangoztató módszer szerint készültnek mondja s mégis a fononimika hangkeletkezései alapján állítja be a hangok ismertetését, de a fononimika képei nélkül. Nagyrabecsüljük Szentpéteryne törekvését, abc-jének megírására, szerkesztésére fordított fáradozását, de úgy véljük, hogy a magyar nyelvű gyermekeknek az olvasás tanítása a hangoztató módszer szerint, még ha bizonyos mértékig kapcsolatos is a fononimika alapszempontjaival: már elmaradott álláspont. Ma fononimikai és más szemléltető képek nélkül a magyar gyermek első könyvét el sem tudjuk képzelni. Bár értékesen van benne az anyag összegyűjtve, nehézkesen tudják használni a tanítók, tanulók. Kétség kívül lehetnek még ma is sokan, akik sikeresebben tudnak tanítani a hangoztató módszerrel, azok számára kifogástalan kis

könyv. További észrevételünk, hogy 16 leuért mégis túl drága egy klisék nélküli egyszerű, folyószedésszerű könyv, ennek mérséklését ajánljuk a kiadó Anca ur figyelmébe. Használható jó könyv, de további tökéletesítéssel sokat nyerne értékében Szentpéteryne ABC-je. Engedélyezve 20635—1921. sz. a. Megrendelhető: A. Anca könyvkiadónál Cluj, Piața: Unirii 32. Megismerésre s ez alapon további bevezetésre ajánljuk.

Györffy Erzsike homoródalmási állami tanítónő viruló ifjúságának legszebb idejében, augusztus hó 1-én váratlanul elhalt. Mint boldog menyasszony várta esküvője napját s vőlegényét, a halál megelőzte, elragadta, örökre elvitte szerettei köréből. Temetése az édes anyai háztól Székelyderzsben történt, a nagyszámu rokonság és ismerősök részvétele mellett. A craiovai tanfolyamon résztvevő udvarhelymegyei tanítók, onnan hazautazott két nőtestvérétől koszorút küldöttek ravatalára. Emléke legyen áldott!

Gáspár István ref. el. isk. ig. tanító és énekvezér életének 63-ik, tanítói működésének 44-ik évében, f. évi aug. 12-én elhalt Köpec községben. Egy szorgalmas munkás élet pihenet el, tünt le ezen erdővidéki község közéletéből, amelynek oly hosszú időn át tartó oszlopa nélkülözhetetlen tényezője volt. Emléke szerettei és tanítványai körében állandóan élni fog.

Osváth Miklós zetelakai róm. kath. tanító hirtelen halálát hozza a gyászjelentés. Egy héttel előbb még 43 évi tanítói működésének keserves végéről, fizetés és nyugdíj nélküli helyzetéről panaszkodott s e hó 21-én már halott a 62 éves kartársunk. Egyházának, hazájának, falujának minden tekintetben értékes tanítója, fáradhatatlan tevékenységű őrtállója volt. Mint mindenkinek, de különösen az idősebb tanítóknak, neki is sok gondot okozott az élete végére fizetésének és nyugdíjának el nem rendezése. Most már nem nyugtalankodik, megnyugodott az Urban, elrendezett sorsa jobban, mint, ahogy azt a földön intézik. Nyugodjál csendesen, öreg harcos, fáradhatatlan munkás!

Román nyelvleckék cím alatt *Muresan Sabina* gymn. tanár hasznos kis utmutató füzetet irt a románul tanulni akarók számára. Ára 12 L. Kiadja A. Anca könyvkereskedő Cluj. Engedélyezve 24122—1921. sz. a. Több tanfolyam hallgatónak láttuk kezében ezen jó kis füzetet, könnyen és eredménnyel tanultak belőle. Ez a legjobb ajánlólevél minden szónál és dicséresnél.

Könyvnyomda R.-L. Oderheiu—Székelyudvarhely.

Megjelent

a közokt. miniszterrendelete alapján, több udvarhely-
:: :: megyei tanító által összeállított :: ::

román-magyar nyelvű
Értesítő könyvecske.

Ára 5 leu. Iskolák és tantestületi tagok 10% kedvezményben részesülnek. Kapható a kiadónál:

Z. Székely János könyv- és papirkereskedésében
Oderheiu—Székelyudvarhely.

Tanítók és szülők figyelmébe!

Ha sikeresen akar tanítani rajzot, illetve gyermekét a helyes rajzolás megtanulásának munkájában segíteni, úgy rendelje meg az alábbi füzeteket:

1. **Elemi Rajztanmenet.** Mint a 6 elemi osztály egész rajzanyaga heti részletezéssel 800 ábrával illusztrálva, módszertani utbaigazításokkal és eredeti tanulójajz mellékletekkel (V. kiadás . . . 6 Leu.

2. **Elemi Szeml. és omlók utáni rajzolás.** (Rajztanmenet kiegészítő része) 800 ábrával illusztrálva s eredeti tanulójajz mellékletekkel 6 Leu.

3. **Elemi Rajzmodellek.** Mind a 6 osztály tanításához szükséges modelleknek házilag való elkészítése agyagból, kartonból, fából. Bőven illusztrálva 6 Lei.

Mind a három füzet egyszerre megrendelve 15 Lei. Az összeg előzetes beküldésére azokat **bérméntve** küldöm.

Kaphatók: **Hosztinszky Antal** tanítónál
Oravița-montană Caraș Severin (Banat.)

Tankönyv és tanszerterjesztő vállalat.

Az erdélyi magyar tannyelvű állami és felekezeti elemi iskolák részére új tankönyvek váltak szükségessé. Az iskolai évszak küszöbén is legtöbb iskola tanácstalanul tankönyv nélkül áll. Hogy az egyre nagyobb számban üzemtemhez fordulók iskolai szükségleteit könnyebben kielégíthessem, elhatároztam, hogy az 1864-ik év óta a székelység anyavárosában fennálló könyv- és papirkereskedésemet

-tankönyv és tanszerterjesztő vállalat

kibővitem s ez által lehetővé teszem azt, hogy reá fizetés nélkül, egy helyről, bármelyik távol eső iskola tankönyv-szükségleteit nagyobb mennyiségben is már az iskolai év kezdetén beszerezhesse.

Állandóan raktáramon tartom az alább felsorolt és az ezután megjelenő állami és felekezeti iskolák részére miniszterileg engedélyezett tankönyveket, térképeket, felvételi, előmeneteli és mulasztási, haladási naplókat román-magyar nyelven, továbbá beszerezem a szükséges külföldi, behozatalra engedélyezett tankönyveket, vezérkönyveket, bármely szak- vagy szépirodalmi munkát.

Kiadásomban megjelent, a megyei tanfelügyelőség utasítása alapján, több udvarhelyi tanító összeállításában román-magyar nyelvű *Értesítő könyvecske*, mellyel minden növendék már a beiratkozásnál ellátandó. — Jól felszerelt raktáramon kaphatók az összes iskolai szerek, mely cikkeket külön engedménnyel szállítom iskoláknak és tanító urak részére, hogy ez által is azok beszerzését könnyebbé és jutányosabbá tegyem.

Szállítás az összeg előzetes beküldése ellenében vagy utánvétellel, mindkét esetben csak a készkiadás (portó és utánvételi díjat) számítom fel, csomagolás ingyen. Minden érdeklődésre azonnal válaszolok, megrendeléseket még az nap elintézek.

Kérem a tekintetes igazgatóságot, hogy tankönyv, iskolai nyomtatvány, tanszer, térkép és iskolai cikkek-

beni szükségletei megrendelésével üzleteimet felkeresni kegyeskedjék s előre is biztosíthatom, hogy megtisztelő bizalmát pontos és lelkiismeretes kiszolgálással, jutányos árainnal ki fogom érdemelni.

I. oszt. tankönyvek: Caba A: fonomimikai abc., Vajna—Szabó: abc., Fejes—Felméri—Dócziné: új abc. Több népiskolai tanító olvasókönyve 2. 3. 4. 5. oszt. számára.

Péter—Tóth—Mezei: olvasókönyv 2. 3. 4. 5. oszt. számára. (Minerva kiad.)

Számolókönyv 2. 3. 4. oszt. számára.

Dr. Szentpéteriné—Haller Zs. Földrajz.

Szilágyi földrajz 3—4. oszt. számára.

Dr. Joanovici: Alkotmánytan.

Jancsó—Fejes—Felméri: ref. valláskönyv 1. 2. 3.

4. 5. oszt. számára. róm. kath. elemi káté és biblia budapesti képes kiadás.

Román—magyar nyelvű értesítő könyvecske.

Udvarhely megye új térképe kis iskolai kiadás (román helység nevekkel.)

Nagyrománia kézi és fali térképe.

Felvételi, elm. es mulasztási, haladási naplók román—magyar nyelven.

Román—magyar szóárak és nyelvtanok.

A felsoroltakon kívül: palatábla, iskolai írka, szivacs, kréta, ironok, színes rajz kréták, író- és fogalmi papírok, borítékok, íróollak és tenták minden minőségben és árban.

Megtisztelő rendelését kéreva, vagyok teljes tisztelettel:

Z. Székely János,

könyv, papirkereskedés, Odorheiu—Székelyudvarhely.

Megjelent és kiadásomban kapható:

a **Programa analiticának** (elemi iskolai tanterv) **magyar fordítása.** Ára 12 leu. A tananyag beosztás elkészítéséhez szükséges füzetkék az alábbi beosztással szintén nálam kaphatók:

Vajna-Szabó Abc, fonomimikai módszer	L. 8—
Vajna K. Tananyag beosztás I, II, III. és IV. o. r.	« 10—
« « « I, II, III, IV, V, VI. o. r.	« 14—
« « « I—III, IV—VI o. r.	« 18—
« « « I—IV, III—VI. o. r.	« 20—
« « « I—VI. o. r.	« 24—
« « « gazd. és ism. isk.	« 10—
« gazdasági és ism. isk. osztály-napló	« 45—
« Osztl-napló rom-magy. szövegy oszt. r. (tartalma a tanulók száma szerint rendelt előmeneteli mulasztási napló, egész évre való haladási napló, látogatási napló és tanrend osztott iskolába, hol egy tanító 1, 2 vagy 3 osztályt vezet 50 tanuló részére	L 50—
minden további 10 tanuló részére 5 leuval több ahol 1 tan. 4 vagy 6 osztályt vezet 50 tanuló részére minden további 10 tanuló részére 5 leuval több.	« 85—
Bodor J. Ref. hit- és erkölcsstan I. oszt.	« 4—
« « szent tört. az ó-szövetségből II. oszt.	« 4—
« « « 6- és új-szövetségből III. oszt.	« 4—
« « « új-szövetségből IV. oszt.	« 4—
« « egyháztörténelem V. oszt.	« 4—
« « « VI. oszt.	« 4—
« « « közép iskolák számára	« 4—
Elemi iskolai értesítő román-magyar szövegy fehér papir	« 4—
Iparos tanonciskolai ellenőrző könyvecske	« 5—
Máhg. Misa ének- és imakönyv kötve	« 15—
Antalfy: Jó gyermekek imakönyve kötve	« 6—
Péter J.: Székelyföld és székely nagyjaink, füze	« 15—
« « « kötve	« 20—

Gimnáziumi, középiskolai és iparos tanonciskolai rendtartási nyomtatványok, Osztl-naplók raktáron vannak. Postai megrendelések lehetőleg még a beérkezés napján intéztnék el.

Turózi István, könyv- és papirkereskedő
Targul-Săcuesc—Kézdivásárhely.